De ſancta Clara. Sermo.

Venerūt nup. agni ⁊ vxor eius prepara. ſe ⁊ datū eſt illi vt
cooperiret ſe biſſino ſplendenti ⁊ cādido Apoc. xix. Verbū
congrue poteſt exponi de beata Clara que xp̄m elegerat
in ſponſum de qua legit᷑ ꝙ cū ageret in extremis venit ad ipaʒ q.
media noctis hora in veſtibus albis cum turba virginū que omēs
aurea ſerta ſuis capitibus deferentes vnā comitabant᷑ elegantio/
rem pre ceteris ex cui⁹ corona tantus ſplendor refulſit vt noctem
illam in lucem diei conuerteret nullaqꝫ videntium ipſam matrem
dei fore dubitaret. que cum ſacro illo virginū cetu procedens ad
lectū quo ſponſa filij decūbebat ⁊ ſic ſe ſup eam inclinans et am/
plexās afferri iuſſit a virginibus mire pulcritudinis pallium quo
virginis Clare corpus texit ſicqꝫ diſparens in celeſtia ſe recepit. Tā
guntur ergo in verbis primo ꝓpoſitis tria. Primo exp̄mitur celeſtis
vite premiū delicioſum cū dicitur Vene. nup. ag. Scđo deſcribi/
tur preſentis vite meritum virtuoſum ibi vxor ei⁹ prepara. ſe Ter/
cio oſtenditur virginalis pudicicie preconiū gracioſum ibi ⁊ da/
tum eſt illi ⁊c. qꝛ enī virginitatē amauerat ideo a virgine virginū
in extremis pallio pulcerrimo eſt cooperta. ¶ Nota ꝙ ſponſa xp̄i
debet ſe preparare ad eius aduentū quinqꝫ modis p̄mo ſe lauan/
do vt munda appareat. Scđo vigilando vt ianuam aperiat. Ter
cio ſe ornando veſtibus vt ei placeat. Quarto lumen habendo vt
eum decenter recipiat. Quinto cibum parando vt ſecum libenter
maneat. ſic beata Clara lauit ſe per lacrimaꝝ profuſionem vigila
uit per crebram orationē veſtiuit ſe per virtutū decorationē lumē
habuit per feruentem dilectōeʒ cibum preparauit per diuine volū
tatis impletionē. ¶ Primo dico ꝙ ſponſa chriſti debꝫ ſe preparare
lauando vt munda appareat. ideo dicit᷑ Exodi xix. Lauent veſti
menta ſua ⁊ ſint para. in diem tercium. Tercius dies eſt dies glo/
rie. Primus dies eſt dies nature quo viuitur corporaliter ¶ Secū
dus eſt dies gracie quo viuitur hic ſpiritualiter. Dies tercius eſt
dies glorie quo viuitur in celo eternaliter qui vult ſe ad illum diē
preparare debet veſtimenta ſua lauare. i. conuerſationē ſuam ſan
ctificare ⁊ mundare yſa. i. Lauamini mundi eſtote auferte maluʒ
cogitationū veſt. ab oculis veſtris quieſcite agere peruerſe. diſcite
benefacere. ⁊ hoc modo beata Clara lauit ſe per lacrimaꝝ perfu/

ſionem. vñ dicit ipſa Cã. v. Laui pedes m. quõ inquinabo illos. q
d. ex quo lacrimis meis pedes. i. affectus meos laui. eos nolo per
culpam mortalẽ inquinare. cui⁹ contrariũ multi faciũt qui modo
pro peccatis lacrimantur poſt lacrimas peccatis inquinãtur.
¶ Sed nõ ꝙ chriſtus fecit homini triplex balneũ in quo debet la
uari vt mundus fiat. primũ balneũ eſt paſſio chriſti. de quo dicit
Apo. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtriſ in ſanguine ſuo
Ad hoc balneũ xp̃s nud⁹ ꝑuenit qꝛ nud⁹ in cruce pependit ibi pe
riſomat⁹ fuit vſqꝫ ad ſanguinẽ in flagellatione. verbis blaſphemã
tium ꝑfuſus fuit. in hoc balneo beata Clara ſepe lauit ſe. qꝛ paſſi
onem xp̃i ſepe ad memoriã reuocauit. vnde legit̃ de ea ꝙ tam fami
liaris erat illi planctus dñice paſſionis ꝙ de quinqꝫ plagis iheſu
ruminabat frequentius. ex ipſis vulneribus ſacris nũc mirrata ſu
ſpiria trahens. nunc melliflua gaudia ſugens. Aduenerat quodã
tempore dies ſacratiſſime cene quo circa ſero appropinquante do
mini agone virgo deo deuõ captiuationis ⁊ illuſionis illius ine
briata memoria per noctem illam ⁊ diem ſequentem ſic ſupra ſeip
ſam ẽ abſorpta ſic a ſemet ipſa manſit aliena vt irreuerberatis cir
ca vnum ſemper intenta luminibus. confixa chriſto vt prorſus in
uiſibilis videretur. ¶ Secundũ balneum eſt baptiſmuꝫ eccleſie
de quo dicitur Epheſeoꝝ quinto. Chriſtus dilexit eccleſiam ⁊ tra
didit ſemetipſum pro ea mundans eam lauacro aque in verbo vi
te. In hoc balneo beata Clara lota fuit quãdo baptiſmũ recepit.
propter hoc clara vocata eſt quia ibi mundata ⁊ clarificata ẽ ab
originali peccato. Cum enim mater eius nomine Ortulana ad
huc ipſam geſtaret in vtero ⁊ partui vicina ante crucem crucifixũ
oraret intente vt eam de partus periculo ſalubriter expediret. vo
cem audiuit dicentem ſibi. Ne paueas mulier quia quoddam lu
men ſalua parturies quod ipſum munduꝫ clarius illuſtrabit. que
edocta in oraculo iam natam infantulã ĩ ſacri baptiſmatis vnda
renatam claram vocauit. ¶ Tercium balneum ẽ lacrimarum
effuſio. de quo legitur Johãnis. xiij. Qui lotus eſt ſupple in baptiſ
mo non indiget niſi vt pedes lauet. ideſt affectus munduꝫ per lacri
mas ⁊ eſt mundus totus. Audi o peccator chriſtus primo lauit
te per ſuum ſanguinem. poſtea lotus fuiſti in baptiſmo. Sed ſi
poſtmodum inquinatus es per peccatorum immundiciam. non

reſtat aliud niſi vt lacrimis lauas. ps. Lauabo ꝑ ſingulas noctes
.i. ſingula peccata. lectum meũ .i. ꝯſcientiam meam lacrimiſ meis
ſtratũ meũ rigabo. In hoc balneo lauit ſe beata Clara q̃ in ora
tionibus ſepe lacrimas effudit. Legitur de ea ꝙ lacrimanti ſemel
profunda nocte aſtitit dyabolus in forma nigri pueri dicens ei ꝙ
ceca fieret niſi flere ceſſaret. cui cũ ilico reſponderet. cecuſ non erit
qui regem glorie viderit confuſus ille receſſit. ¶ Scḋo ſponſa xp̄i
debet ſe preparare vigilando vt ianuã aperiat. luce. xij. Vos ſiles
hominibus expectantibus dñm ſuũ quãdo reuer. a nup. vt cũ ve.
⁊ pul. cõ. ap. ei. ⁊ infra hoc autẽ ſcitote quia ſi ſciret paterfamiliaſ
qua hora fur veniret vigilaret vtiq; ⁊ nõ ſineret perfodi domũ ſuã
ideo ⁊ vos eſtote para. quia qua hora nõ pu. fi. ho. ve Ille vigilat
⁊ expectat aduentũ domini ſui qui orationibus ⁊ bonis operibuſ
vacat ⁊ ad mortẽ ſe preparat. Talis aperit dño ianuam qui ſemꝑ
paratus eſt mori cum chriſto. Ille vero dormit qui in peccatis ia-
cet ⁊ ad mortẽ ſe nõ preparat. Noli o homo dormire in peccatis. ſꝫ
vigila in bonis operibus quia neſcis quãdo dominus ventur⁹ ſit
ad te in morte. ideo dicit Marc. xiij. Vigilate quia neſcitis quan-
do dominus veniet. ne cum venerit repente inueniat vos dormien
tes. Iſtud verbũ attendit beata Clara ideo preparauit ſe in orati
onibus vigilando ⁊ bonis operibus inſiſtendo. vnde ipa poterat
dicere illud ps. Paratũ cor meũ de⁹ paratũ cor meũ cantabo. et
pſalmum di. exur. gloria mea exurge pſal. ⁊ cy. exurge di ¶ Notan
dum ꝙ beata Clara appellauerat ſponſum ſuũ chriſtum pſalteriũ
inq̃tũ per eius gratiã excitabat ad bõ opa. pſalteriũ eiꝫ manu tã
git. appellauerat eũ cytharam inq̃tũ ꝑ ei⁹ grãz excitabat ad me
lodiã deuotiõis Appellat eũ gloriã in q̃tũ ꝑ eius grãz coronata
eſt in regno celeſtis manſionis. Audi qualiter hec virgo prepara-
uit ſe vigilando per orationes. legitur de ipa ꝙ longi. poſt cõple-
torium tractatibus cum ſororibus orans. poſtq̃ cetere puelle feſſ
ſa membra abibant refouere cubiculis. ipa in oratione peruigil in-
uicta manebat. ¶ Tercio ſponſa chriſti debet ſe preparare ornãdo
ſe veſtibus vt ei placeat Apoc. xxi. Vidi ciuitatem ſanctã iheruſa
lem no. d. de celo a deo para. ſicut ſp. or. v. ſ. Per ciuitatem ſanctã
accipe animã deuotam in qua eſt multitudo ciuium. varietas vir
tutum que eſt firmata contra dyabolũ que cuſtoditur per frequẽ

tē angeloꝝ curā. Hec ciuitas eſt ſcā ꝓpter carentiā culpe. nouā ꝑ
influentiam gracie que animā renouat hec oꝛnatur ſicut ſponſa ꝑ
veſtimenta virtutū. Quicūqꝫ his veſtimētis virtutū caruerit ad
celeſtis ſponſi cubiculū nūquā intrabit. Terrenus ſpōſus diligit i
ſponſa ſua oꝛnatū coꝛpoꝛis. ſꝫ celeſtis ſponſus diligit in ſponſa ſua
oꝛnatuꝫ anime. Iſtud bene ſciuit hec beata virgo. ideo multis vꝫ/
tutibus ſe oꝛnauit vt ſpōſo ſuo placeret. In ea ſiquidē fuit virtus
pietatis ad ꝓximū. Cum eni adhuc eſſet in habitu ſeculari ꝓpꝛio
coꝛpuſculo delicata cibaria ſubtrahebat ⁊ per internuncios claꝫ
in elemoſinā miſit pauperibus. Virtus humilitatis quia famula
rum foꝛas exeuntiū lutulentos pedes ablucbat extergebat ⁊ oſcu
labatur. virtus caſtitatis quia virginitatē ſuam dn̄o conſecrauit
Virtus pacientie quia i viginti annis languoꝛe diutino laboꝛanſ
murmur nō ſonuit. nō querimonia ſꝫ ſemꝑ ab eius oꝛe ſanctū col/
loquiū procedebat ⁊ actio gratiaꝝ ⁊ qꝛ ſic oꝛnauerat ſe virtutibꝰ
ideo de ea poteſt dici. Ps. Aſtitit regina a dextris tu. in veſtitu de
aurato circūdata varietate. veſtitus deauratus fuit caritas quā
habebat in coꝛde interius. varietas fuit multitudo virtutū exteriꝰ
¶ Quarto ſponſa chꝛiſti debet ſe preparare lumen habendo vt euꝫ
decenter recipiat. Job. xij. Deridetur iuſti ſimplicitas lampas cō/
tempta apud cogitationes diuitū parata ad tempus ſtatutū. vere
peccatoꝛ deridet ſimplicitatē iuſti ⁊ contemnit eum quia igne ca
ritatis lucet. vt ſe ad moꝛtem prepararet. ve illis in quoꝝ coꝛdibꝰ
ignis caritatis extinguitur tales ad celeſtes nupcias nūqꝫ recipi
entur. vnde legitur Math. xxv. Fatuis virginibus ad ſponſum cla
mantibus. Dn̄e domine aperi nobis dictū eſt eis. Amen amē dico
vobis neſcio vos. Iſtud bene aduertit beata Clara ideo vt ſpon
ſum ſuum poſſet decenter recipere lumē vere dilectionis voluit in
coꝛde habere. ipſa ei eſt vna de numero prudentū virginū que ha
buerunt oleum caritatis in lāpadibus ſui coꝛdis de quibꝰ dicitur
Math. xxv. Que parate erant intrauerūt cū eo ad nupciaſ. ⁊ quia
btā clara oleū caritatis in coꝛde habuit ideo ſecure potuit de coꝛ/
poꝛe egredi. vn̄ legit̄ de ea. ꝙ cū appꝛopinq̄ret ad moꝛtē ſic locuta
eſt. vade ſecura. vade qꝛ bonū habes conductū ⁊ cū q̄dā ex ſoꝛoꝛibꝰ
ſciſcitaretur cui ſic loq̄retur ⁊ q̄d ita attēte reſpiceret. rn̄dit. aīam
meā bn̄dictiōibus a dn̄o ꝑuentā alloq̄r ⁊ iam regeꝫ gloꝛie video

⁊ regni

ꝗ reginā angeloꝝ ⁊ dominam clara viſione ꝯtemploꝛ ⁊ poſt mo
dicum tempus de carnis ergaſculo ſpiritus egrediens migrauit
ad aſtra. ¶ Quinto ſponſa chriſti debet ſe preparare cibū parādo
vt ſponſus ſecū libenter maneat vnde dn̄s hortat̃ quēlibet fidelē
dicens Luc.ia. Para mihi ꝙ cenē ⁊ miniſtra mihi donec mādu-
cem ⁊ bibam ⁊ poſt hec māducabis ⁊ bibis. Quicūqꝫ cū chriſto
vult in regno celoꝝ manducare ⁊ bibere ille debet chriſto in hoc
mundo cibum miniſtrare. Ille chriſto cibum miniſtrat qui volūta-
tem dei perficit. Joh.iiij. Meus cibus eſt vt faciaꝫ voluntatē pr̄is
mei qui miſit me vt perficiā opus eius Nō poteſt homo meliorem
cibū chriſto preparare qꝫ vt volūtatem dei faciat. Hunc cibuꝫ btā
Clara continue preparauit que toto corde ſtuduit volūtatem dei
ꝑficere. Et qꝛ ip̄a voluntatē dei impleuit ideo deus eam orantē libē-
ter exaudiuit. Vnde legit̃ in legenda eius ꝙ cū hoſtes quodā tp̄e
vallaſſent ciuitatē Aſſiſij ⁊ Saraceni iam irruiſſent intra clauſtꝝ
virginū beata Clara licet infirma ad hoſtiū duci ſe iuſſit ⁊ an̄ ho
ſtes poni p̄cedente eam capſa argentea in qua corpus domini ſer
uabatur ⁊ cū inuocaret dominū ⁊ beatā ꝟginem pro filiaꝝ ſuaꝝ
cuſtodiendo pudore vox quaſi puerilis de ipſa capſa inſonuit di.
Ego ſemper cuſtodiā vos ſꝫ ⁊ ciuitatē iſtā veſtro munimine vr̄aqꝫ
interuentione defendam Statimqꝫ hoſtes per muros quos aſcende
runt celeriter exeuntes ꝑ orationē beate Clare ſunt depulſi. Roge
mus dominū vt beate Clare interuentione ab hoſtibus nos ꝓte
gat ⁊ ad regnum perducat Amen

¶ De beata virgine. Maria In ei⁹ aſſūpcōe S'mo p̄2

Multe filie congre. diui. tu ſuper. es vni. ꝓuerbioꝝ vltimo.
Iſtud ꝟbum exponit̃ de beata virgine que hodie per glo-
rie ſublimitatē ſupergreſſa eſt omnes creaturas. ſiue que
in celis ſiue que in terris ſunt. Hodie exaltata eſt ſuper choros an
geloꝝ ⁊ poſt chriſtum glorioſa reſedit. Nec miꝝ ſi ſuper omnes an
gelos exaltatur que ſupeminet angelis ⁊ nominis excellentia ⁊ ꝟ
tutum prerogatiua. Angeli eni ſunt miniſtri chriſti Mat.4. Acceſ
ſerunt angeli ⁊ miniſtrabant ei ſꝫ beata virgo eſt mater chriſti. vn̄
ip̄a audacter dicit Luce ij. Fili quid feciſti nobis ſic ſicut vincit an-
gelos nominis excellentia vincit etiā eos ꝟtutū prerogatiua Ideo
aſcendebat de deſerto preſentis ſeculi. virga de radice yeſſe olim